

Ceea ce m-a fascinat dintotdeauna la concertele corului Preludiu a fost relația extraordinară dintre dirijor și ansamblu. Ochi în ochi și toți într-un suflet, între artiștii corului și Voicu Enăchescu se creează un soi de magnetism și o comunicare aproape codată pentru ceilalți încât ai senzația că împreună se află într-un glob de cristal și orice s-ar întâmpla în exterior nimic nu poate întrerupe această energie. Și am observat acest lucru nu doar la artiștii cu state vechi în cor dar și la cei mai noi, cei mai tineri; toți se supun parcă acestei vrăji muzicale pe care omul din fața lor o creează cu gesturi dirijorale dintre cele mai discrete și mai rafinate, brodând un adevărat filigran muzical, indiferent de genul abordat.

Unul dintre punctele forte ale ansamblului este modul de abordare și interpretare a repertoriului coral de muzică românească. Din dragostea maestrului Voicu Enăchescu pentru arta autohtonă, creațiile românești din toate perioadele au fost constant prezente în mapa de lucru a muzicienilor din Preludiu – de la *Chindia* lui Alexandru Pașcanu până la *Trei cântece românești* de Dan Buciu ori savuroasa *Cine e morarul* de Dan Dediu. Programul concertului a fost unul echilibrat, realizat în proporții egale din lucrări ale compozitorilor internaționali – madrigale încântătoare de secol XVI aparținând lui Giovanni Gastoldi sau lui Guillaume Costeley – și lucrări de compozitori români – bijuteria muzicală pe versuri eminesciene *Floare albastră* de Vasile Spătărelu ori *În apus de soare* de Doru Constantin.

Pe baritonul Marius Nine l-am regăsit în, probabil, cea mai bună formă vocală a lui de până acum, realizând un solo deosebit în lucrarea *Floare albastră*. Soliștii serii au fost și soprana Irina Ionescu dar și coriștii-instrumentiști tenorii Paul

peste 50 de persoane – maestrul Voicu Enăchescu a decis să ofere publicului două dintre lucrările „de tradiție” ale corului, *Sârba pe loc* de Gh. Danga și *Cântec Napoletan* de P.I. Ceikovski iar energia care s-a creat este greu de descris în cuvinte. Un concert la Ateneul Român, cea mai prestigioasă sală de concerte din România s-a transformat într-o întâlnire informală plină de emoție, totul sub umbrela personalității atât de speciale a lui Voicu Enăchescu.

Așteptăm cu interes și următoarele concerte, cel mai probabil întâlnirile tradiționale de Crăciun pe care corul Preludiu le oferă publicului în fiecare an și le dorim, atât ansamblului cât și maestrului Voicu Enăchescu, viață lungă și plină de bucurii muzicale.

Andra APOSTU

Corul Filarmonicii – Omagiu lui Monteverdi

La mijloc de noiembrie, când ne apropiem cu pași repezi de finalul anului 2017, Corul Filarmonicii George Enescu și dirijorul Iosif Ion Prunner ne-au invitat la un concert dedicat personalității lui Claudio Monteverdi, prin care se marchează împlinirea a 450 de ani de la nașterea unuia dintre compozitorii ce au influențat decisiv muzica secolelor XVI – XVII, pe care a condus-o spre noi orizonturi.

Maestru al artei vocale, Claudio Monteverdi avea să reunească în opusurile sale particularitățile a două dintre marile epoci creatoare din istoria muzicii – Renașterea și Barocul – contribuind substanțial la asimilarea în practica vremii a noilor principii ce vor governa arta sunetelor și la cristalizarea genului operei ce va deveni poate cel mai important gen muzical, prin al său Orfeu din 1607. Ultim reprezentant al polifoniei de tip renescentist, Monteverdi este și în prezent unul dintre compozitorii frecvent incluși în repertoriile ansamblurilor corale care abordează unele dintre cele mai frumoase pagini scrise de acesta în genuri precum madrigalul sau missa.

Într-un an omagial când poate prea puține dintre formațiile noastre corale au dedicat evenimente artistice personalității lui Monteverdi, Corul Filarmonicii ne-a invitat să audiem un concert în care, într-o sinteză bine gândită, ne-am putut reîntâlni cu lucrări ale marelui compozitor atât din repertoriul laic cât și din cel religios, ce ilustrează personalitatea sa complexă. Precedat de lansarea unui DVD al Corului Filarmonicii condus de Iosif Ion Prunner ce conține versiunea pe care prestigiosul ansamblu a realizat-o tulburătoarei Liturghii a Sf. Ioan Gură de Aur compusă de Serghei Rahmaninov, un reper în muzica vocală de factură ortodoxă, concertul dedicat celor 450 de ani scurși de la nașterea lui Monteverdi a început cu o primă parte în care am auzit unele dintre cele mai fascinante fragmente din creația laică a compozitorului.

Astfel, în Sala Mare a Ateneului Român au fost interpretate madrigale și momente solistice din madrigale precum *Ecco moromorar l'onde*, *Non e di gentil core*, *O primavera*, *La giovinetta pianta* sau *Si, ch'io vorrei morire*, în care tematica ce variază de la natura înconjurătoare la dragostea profund umană, ce are inclusiv o componentă erotică prezentă în textele madrigalelor selectate pentru această seară, contribuie la conturarea unei expresii cu totul aparte a muzicii. Stil interpretativ destul de dificil, stilul madrigalesc a pus în evidență calitățile vocale ale membrilor Corului Filarmonicii prezenți în această primă parte în diverse formule mai

Corului Filarmonicii „George Enescu”, dirijor Iosif Ion Prunner

Turcu, Tudor Tănase și soprana Raluca Stoica (*Mariposa* de F. Davelaar). Plăcerea cu care acești artiști se adaptează cu o versatilitate stilistică încântătoare oricărui repertoriu demonstrează o mare dragoste pentru muzica corală și un profesionalism aparte.

Din punct de vedere tehnic, ansamblul se poate lăuda fără lipsă de modestie cu o sumă considerabilă de calități. Respirația individuală atât de necesară în lucrări precum *Arioso* de J.S. Bach, frazările bine gândite, pronunția extrem de precisă – mai cu seamă că lucrările au fost cântate în cel puțin patru limbi diferite, să nu mai vorbim de italiana și franceza veche pentru madrigalurile de început.

La finalul concertului, după un emoționant colaj video pregătit de coriști pentru maestrul Voicu Enăchescu, acesta i-a invitat pe scenă pe toți cei care au fost vreodată membri ai ansamblului. Scena s-a umplut nu doar cu oameni ci și cu emoție, prieteni vechi s-au revăzut și dragostea de scenă a animat din nou sufletele tuturor. Cu această formație extinsă –

restrânse, în care însă am remarcat glasul ferm și sigur, dar în egală măsură și catifelat al unora dintre protagoniști, precum Irina Ionescu, Cristina Vasilache, Ciprian Mardare, Ioan Orheian sau Răzvan Georgescu, și omogenitatea timbrală a celor ce formează grupul Bucharest Singers.

Completată de câteva *scherzi musicali*, unde soliștilor vocali li s-a alăturat și ansamblul de barockeri ai UNMB coordonat de Mihai Ghiga, ce au evidențiat aspectul modern al acestor piese de mici dimensiuni ce subliniază, poate mai mult decât madrigalele, deosebirea dintre *prima pratica* și *secunda pratica* atât de dragă lui Monteverdi, prima parte a concertului a fost urmată de prezentarea în primă audiție românească a *Misei in illo tempore*. Compusă în anul 1610, *Missa in illo tempore*, al cărei text pornește de la motetul *In illo tempore loquente Jesu* de Nicolas Gombert, este unul dintre exemplele reprezentative ale măiestriei lui Monteverdi în ceea ce acesta numea *prima pratica*, demonstrând că stăpâna la fel de bine atât arta componistică a predecesorilor săi cât și pe cea a contemporanilor. Impresionanta țesătură polifonică din cadrul celor șase secțiuni ale *Misei* precum și momentele în care omofonia se evidențiază ca viitor reper al limbajului muzical, au prilejuit Corului Filarmonicii și dirijorului Iosif Ion Prunner o demonstrație de virtuozitate vocală și precizie intonațională, într-o partitură destul de solicitantă din punct de vedere interpretativ prin prisma necesității susținerii sunetului pe perioade destul de mari dar impresionantă ca realizare componistică.

Având încă în memorie finalul *Misei in illo tempore*, putem nota că, încă o dată Corul Filarmonicii George Enescu a făcut dovada valorii sale artistice certe iar alegerea de a realiza un concert integral Monteverdi într-un an jubiliar în care a prezentat și o lucrare în primă audiție românească, a demonstrat grija pe care ansamblul coral și dirijorul său, Iosif Ion Prunner o au pentru valorile perene ale trecutului.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Un veritabil concert coral de muzică românească...

...a avut loc joi, 23 nov. a.c. la sala „Mihail Jora” a Societății Române de Radiodifuziune, concert oferit de Corul Academic Radio condus de dirijorul Ciprian Țuțu. Programul s-a derulat sub genericul „muzică corală de inspirație folclorică”. În cadrul unui interviu acordat postului public de radio dirijorul Ciprian Țuțu argumentează: „Muzica corală românească a suferit, după revoluție mai ales, foarte mult fiind blamată, fiind pusă la zid, fiind foarte puțin cântată. În general, mișcarea corală a slăbit foarte mult și-atunci m-am gândit că un program de muzică românească ar veni nu doar să repună pe coordonatele pe care merită să fie muzica corală românească

pusă, dar totodată este și modul nostru de a sărbători aniversarea celor 99 de ani de la Marea Unire.”

În mod inspirat și totodată obiectiv selectat, repertoriul edificatoarei spiritual seri de concert coral a cuprins lucrări semnate de compozitori români din diferite generații, de la clasicii Cucu, Vidu, Drăgoi, Jarda, Pașcanu, Spătărele, Paladi, Liana Alexandra și până la actualii Buciu, Balint, Cudalbu și, surpriza oferită la bis, o piseă semnată de Dan Mihai Goia, fostul maestru dirijor al acestui renumit ansamblu coral.

Dincolo de numitorul comun constând în faptul compozitorilor de a se fi inspirat din bazinul folclorului muzical românesc, versiunile interpretative realizate de Ciprian

Ciprian Țuțu

Țuțu împreună cu Corul Academic Radio – se cuvine să-i amintim aici și pe soliștii Georgiana Simonov (în ștима de virtuozitate jazzistică din piesa *Ciuleandra* de V. Spătărele), Nicolae Simonov (evocator în *Soarele și luna* de L. Alexandra) și a pianistei Carmen Săndulescu (ce a redat cu aplomb tonurile de caracter orchestral din acompaniamentul piesei *Dar de nuntă* de R. Paladi) – au câpătat un plus de unitate stilistică. Eșafodajul academic, optimizarea pe un registru de expresivitate variat în moderație, reliefa în mod rafinat a detaliilor armonice și, nu în ultimul rând, cantabilitatea sunt doar câteva dintre repera unei trăsături de stil autentic, matur și elocvent artistic, proprii deopotrivă dirijorului și ansamblului. În plus, super-

lativitatea tehnică întretesută cu plasticitatea artistică și savoarea rostrilor/strigăturilor din arealul folcloric au fost remarcabile în piesele de virtuozitate *Ana Lugojana* (Ion Vidu), *Nuntă țărănească* (Tudor Jarda), *Ciuleandra* (Vasile Spătărele), *Paparuda* (George Balint), *Și altfel de variațiuni pe tema Chindiei și Suită scurtă* (Alexandru Pașcanu), *Dar de nuntă* (Radu Paladi), la fel ca și în piesele accentuând pe profunzimea liric-narativă *Soarele și luna* (Liana Alexandra), *Balada Florii* (Dan Buciu), precum și interpretarea compozițională plină de vervă și umor a lui Grigore Cudalbu în *Poveste dintr-un sat*.

Audiind minunatul concert am fost cuprins de un profund sentiment de respect și admirație pentru acești veritabili gânditori români întru expresia muzicii corale care, comportând fiecare propria-i nuanță, sunt atât de asemănători în coeziunea unei continuități egegorice. Ce poate fi mai frumos și reprezentativ pentru ființa melosului românesc decât cântul coral? Se cuvine să necontenim a-l prețui și prin aplecarea tinerilor compozitori către acest gen vocal, la fel cum este nimerit ca formațiile corale din teritoriul românesc, atâtea câte mai sunt, să-și facă o datorie de onoare din cultivarea și actualizarea repertoriului autohton a cărui valoare transcende regionalismul etnic ori clișeele de identitate națională, dar și gusturile de moment, statuându-se în panteonul universalelor culturale ale vremii de-acum și, sperăm, pentru totdeauna. Un benefic și modelator exemplu l-au realizat prin concertul lor dirijorul Ciprian Țuțu și Corul Academic Radio. Felicitări!

George BALINT

Clipuri interogative

Post Scriptum. Iar răspunsurile îmi ziseră: Chiar dacă tu nu ne invoci întrebând, noi tot îți suntem, imediat, înainte de orice. Este însă posibil vrerii tale să nu-ți mai fim. Nu știm însă de cum. Încearcă să necontenești prin întrebarea cătând la răspunsul care nu se va afla nicidecum printre noi. Abia aceasta va fi întrebarea care, cu adevărat, transcende nouă, rămânându-ți totodată drept mărturie a prezenței tale: ca tu-însumi, ca sine cu de-la-sine. (G. B.)